

## Konkurrensverkets ställningstagande om betalningsperioder som löper ut på en lördag, söndag eller annan helgdag – otillbörliga handelsmetoder

### Sammanfattning

1. Om den sista dagen i en betalningsperiod enligt 5 § första stycket 1 lagen (2021:579) om förbud mot otillbörliga handelsmetoder vid köp av jordbruks- och livsmedelsprodukter (LOH) infaller på en lördag, söndag eller annan helgdag, förlängs tidsfristen för betalning till utgången av nästkommande arbetsdags sista timme. Med arbetsdag avses alla dagar utom lördagar, söndagar eller andra helgdagar, det vill säga har samma innebörd som vardag. Detta eftersom LOH:s frister, vilka följer av UTP-direktivet<sup>1</sup>, styrs av Rådets förordning (EEG, Euratom) nr 1182/71 av den 3 juni 1971 om regler för bestämning av perioder, datum och frister. Vad som utgör en helgdag följer av lagen (1989:256) om allmänna helgdagar.

### Bakgrund

2. Konkurrensverket har tillfrågats om vad som gäller för det fall att den sista dagen i en betalningsperiod infaller på en lördag, söndag eller annan helgdag. Frågeställare har bland annat hänvisat till den så kallade söndagsregeln i 2 § första stycket lagen (1930:173) om beräkning av lagstadgad tid och undrat om regeln gäller i den aktuella situationen och hur den förhåller sig till förbudet mot sena betalningar i 5 § första stycket 1 LOH.
3. Varken LOH, dess förarbeten eller UTP-direktivet klargör hur frågan ska bedömas. Mot denna bakgrund finns det anledning för Konkurrensverket att klargöra sin bedömning genom ett ställningstagande. För Konkurrensverkets tolkning av 5 § första stycket 1 LOH med avseende på rekvisitet "att betala", se Konkurrensverkets ställningstagande 2023:1.

---

<sup>1</sup> Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2019/633 av den 17 april 2019 om otillbörliga handelsmetoder mellan företag i jordbruks- och livsmedelskedjan.



### Frågeställning

4. Bryter en köpare som betalar sin leverantör nästkommande vardag när betalningsperioden löper ut på en lördag, söndag eller annan helgdag mot förbudet mot att betala senare än en viss tidpunkt i 5 § första stycket 1 LOH?

### Rättslig reglering m.m.

5. Av 5 § första stycket 1 LOH följer att det är förbjudet för en köpare att betala sin leverantör senare än 30 dagar efter den tidpunkt som anges i 6 eller 7 § LOH.
6. Av 2 § första stycket lagen om beräkning av lagstadgad tid framgår den så kallade söndagsregeln:

Infaller den tid, då enligt lag eller särskild författning en åtgärd senast ska vidtas, på en söndag, annan allmän helgdag, lördag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton, får åtgärden vidtas nästa vardag.

7. LOH genomför det så kallade UTP-direktivet. På EU-nivå finns även en förordning<sup>2</sup> som reglerar tideräkning, frister med mera. Förordningen är, om inte annat föreskrivs, tillämplig på de rättsakter som antas av Europeiska rådet eller Europeiska kommissionen enligt fördraget om upprättandet av Europeiska ekonomiska gemenskapen – numera fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, EUF-fördraget – eller fördraget om upprättandet av Europeiska atomenergigemenskapen. Förordningens artikel 3.4:

Om sista dagen av en tidsfrist som inte uttrycks i timmar infaller på en helgdag, söndag eller lördag, skall tidsfristen upphöra vid utgången av påföljande arbetsdags sista timme.

Denna bestämmelse skall inte tillämpas på tidsfrister som beräknas retroaktivt från ett bestämt datum eller en bestämd händelse.

8. Enligt samma förordnings artikel 2.2 avses med arbetsdag alla dagar utom helgdagar, söndagar och lördagar.
9. Enligt 1 § lagen om allmänna helgdagar är följande dagar allmän helgdag: Söndagar, däribland påskdagen och pingstdagen, nyårsdagen, trettondedag jul, första maj, juldagen och annandag jul, även när de inte infaller på en söndag, långfredagen, annandag påsk, Kristi himmelfärdsdag, nationaldagen, midsommardagen och alla helgons dag.

### Konkurrensverkets bedömning

10. Det kan inledningsvis konstateras att varken LOH eller dess förarbeten hänvisar till lagen om beräkning av lagstadgad tid och berör inte heller in frågan om

---

<sup>2</sup> Rådets förordning (EEG, Euratom) nr 1182/71 om regler för bestämning av perioder, datum och frister.

förhållandet mellan LOH:s betalningsperiod och förfallodag som inträffar på lördag, söndag eller annan helgdag.

11. Konkurrensverket kan konstatera att lagen om beräkning av lagstadgad tid är tillämplig i fråga om tidsfrister vid vars slut en viss åtgärd enligt lag senast ska vidtas. Den är inte tillämplig på frister som följer av avtal. Söndagsregelns räckvidd har i praxis begränsats med hänsyn till adressat och lagteknisk konstruktion hos den underliggande frist som bestämmelsen tillämpas på.<sup>3</sup>
12. I vissa fall har lagstiftaren dock valt att tillämpa söndagsregeln i lagen om lagstadgad tid på frister som enligt praxis typiskt sett inte omfattas av lagen. Ett sådant exempel finns i 20 kap. 18 § lagen (2016:1145) om offentlig upphandling. Bestämmelsen anger uttryckligen att 2 § lagen om beräkning av lagstadgad tid ska tillämpas även i fråga om vissa frister som anger när en åtgärd tidigast får vidtas.
13. Det saknas motsvarande lagstöd för att söndagsregeln i 2 § lagen om beräkning av lagstadgad tid ska tillämpas vid bedömningen av vad som utgör en överträdelse av förbudet mot sena betalningar i LOH.
14. Bestämmelsen i 5 § första stycket 1 LOH har inte heller sådan utformning som de tidsfrister söndagsregeln typiskt sett tar sikte på. Bestämmelsen utgör ett förbud för köpare att – vid hot om offentligrättslig sanktion – vidta en åtgärd senare än viss dag. Även om förbudet är avsett att vara handlingsdirigerande har bestämmelsen primärt karaktären av en förbudsregel som anger när en viss otillbörlig handelsmetod är för handen.
15. Konkurrensverket bedömer likväl att en köpare som betalar sin leverantör eller den leverantören anvisar nästkommande arbetsdag när betalningsperioden löper ut på en lördag, söndag eller annan helgdag inte har agerat i strid med 5 § första stycket 1 LOH. Skälen till detta framgår av stycket nedan.
16. Fristerna i LOH följer av UTP-direktivet, det vill säga en sådan rättsakt på vilken 1971 års förordning är tillämplig. Förordningen syftar till att säkra en enhetlig tillämpning av EU-rätten. Till skillnad från lagen om beräkning av lagstadgad tid tar förordningens motsvarande bestämmelse sikte på tidsfristen som sådan, utan någon direkt koppling till vem den berör eller den åtgärd som ska vidtas. I förarbetsuttalanden på området för offentlig upphandling görs bedömningen att 1971 års förordning är styrande för sådana frister i inhemsk rätt som följer av EU-rätten.<sup>4</sup> Även Konkurrensverket anser att principen om direktivkonform tolkning talar för att LOH och dess frister ska tolkas i ljuset av den ordning som följer av 1971 års förordning.

---

<sup>3</sup> Se RÅ 2007 ref. 28.

<sup>4</sup> Se prop. 2009/10:180 s. 332 och 353. Se även prop. 2015/16:195 s. 1059 f.

17. Detta betyder att om den sista dagen i en betalningsperiod enligt 5 § första stycket 1 LOH infaller på en lördag, söndag eller annan helgdag, förlängs tidsfristen för betalning till utgången av nästkommande arbetsdags sista timme. Som framgår av stycke 8 har arbetsdag i förordningens terminologi samma innebörd som vardag.
18. Vilka dagar som är allmänna helgdagar framgår av lagen om allmänna helgdagar. Det kan konstateras att midsommarafton, julafton och nyårsafton inte är allmänna helgdagar enligt samma lag. Söndagsregeln i lagen om beräkning av lagstadgad tid går alltså längre än den reglering som följer av förordningen. Det får till följd att midsommarafton, julafton eller nyårsafton i detta hänseende inte är sådana helgdagar som medför att betalning får ske först nästkommande arbetsdag.
19. Det ska också framhållas att bedömningen ovan inte ger något stöd för att förkorta den varselfrist vid annullering som följer av 5 § första stycket 2 LOH respektive 3 a § förordningen (2021:583) om förbud mot otillbörliga handelsmetoder vid köp av jordbruks- och livsmedelsprodukter. Som framgår av stycke sex i artikel 3.4 i 1971 års förordning är bestämmelsen inte tillämplig i fråga om frister som räknas retroaktivt från ett visst datum eller viss händelse. Även om det inte framgår uttryckligen av lagtexten i LOH räknas fristen för varsel enligt 5 § första stycket 2 LOH respektive 3 a § förordningen om förbud mot otillbörliga handelsmetoder vid köp av jordbruks- och livsmedelsprodukter bakåt från leveranstillfället.

### **Ställningstagandets tillämpning**

Detta ställningstagande tillämpas från och med den 1 mars 2023.

---

Detta ställningstagande har beslutats av generaldirektören. Föredragande har varit Joakim Palm.

Beslutsfattandet har dokumenterats digitalt och beslutet saknar därför namnunderskrift.

Rikard Jermsten